

OLIMPIADA
UNIVERSUL CUNOAȘTERII PRIN LECTURĂ
pentru elevii din mediul rural
Etapa județeană
Clasa a V-a

Citește cu atenție textele următoare, apoi scrie răspunsul la fiecare dintre cerințele date.

Partea I (20 de puncte)

Cerul e o vorbă albastră: a lui Dumnezeu.

Și liliacul e la fel: o vorbă din cer, pe care o spun, albastră, crengile înfrunzite de la începutul grădinii bunicilor.

Acolo duce nepotul banca de lemn. Și acolo stă cuminte pe bancă bunicul, cu motanul lângă el. Parfumul liliacului îi acoperă capul alb și crește și peste casa bunicilor, până dincolo de porțița albastră, ajungând până la uliță – ca un copil cu ochi vineți care iesă din ograda părintească, atât de frumos, că și trecătorii se opresc, întâlnindu-l, cu o îndulcire pe față.[...]

Casa bunicilor miroase a liliac.

Nu știi unde e mai bine: afară? sau în casa cu perdele albe? Și albinele se înșală, bâzâind amețit.

Nepotul nici nu se duce afară, nici nu intră în casă.

Rămâne la mijloc, pe pervazul unei ferestre, bătut de fluturarea lungilor perdele albe, în parfum de liliac. [...]

Crește primăvara cu tumult de soare și de frunze. Bunicul nu mai iese la plimbare fără de cortel. Se apără de soare! Nepotul însă nu știe cum să-l găsească mai bine. Unde i se pare că soarele bate mai aprins, acolo stă închizând ochii. Nimic nu poate fi mai dulce decât să privești la soare cu ochii închiși. Vezi, abia, culoarea de trandafir a sângelui. Și la mâini dacă te uiți, ridicându-le în soare de primăvară, începi să le întrevezi afundul roz.*

**cortel - umbrelă*

(Ionel Teodoreanu, **Bunicii. Cele patru anotimpuri**)

1. Precizează locul și timpul desfășurării acțiunii. **4p.**
2. Notează, pe foaia de concurs, litera în dreptul căreia este scrisă afirmația corectă, așa cum apare aceasta în textul dat.
Nepotul a hotărât:
 - a) să stea afară;
 - b) să intre în casa cu perdele albe;
 - c) să rămână la mijloc, pe pervazul unei ferestre.**4p.**
3. Aranjează propozițiile următoare în ordinea apariției lor în fragmentul dat:
 - a) Casa bunicilor miroase a liliac.
 - b) Acolo duce nepotul banca de lemn.
 - c) Crește primăvara cu tumult de soare și de frunze.
 - d) Și albinele se înșală, bâzâind amețit.**4p.**
4. Explică, în 30 – 35 de cuvinte, semnificația enunțului: *Cerul e o vorbă albastră: a lui Dumnezeu.* **4p.**
5. Descrie, în 30 – 50 de cuvinte, frumusețea liliacului, așa cum apare în textul dat. **4p.**

Partea II-a (20 de puncte)

Primăvara este unul dintre cele patru anotimpuri ale zonei temperate, marcând tranziția de la iarnă spre vară. Din punct de vedere astronomic, marcarea începutului primăverii este, de cele mai multe ori, legată de echivalența dintre durată temporală a zilei și a nopții, timp al anului numit „echinocțiu” în astronomie. Astfel, în emisfera nordică, echinocțiul de primăvară este datat astronomic în jurul datei de 21 martie a fiecărui an, în timp ce în emisfera sudică, același echinocțiu este în data de 23 septembrie. Simultan cu existența unui echinocțiu într-una dintre cele două emisfere ale Terrei, echinocțiul „opus” marchează cealaltă emisferă. [...]

În realitate, din cauza condițiilor specifice, geografice și climatice, ale diferitelor locuri care aparțin zonelor temperate, există foarte multe criterii care trebuie considerate pentru a marca anotimpul primăvara. Aceste diferențieri specifice au marcat profund viața oamenilor din diferite zone ale planetei din punct de vedere agricol, existențial, filozofic și cultural. Întotdeauna, primăvara și echivalentul său conceptual, filozofic sau ideatic, au însemnat dezghețul, topirea, trezirea la viață, reînnoirea și renașterea naturii, a vieții și a societății.

(Anotimpul primăvara, www.wikipedia.org)

1. Precizează zona climatică în care există cele patru anotimpuri. **4p.**
2. Menționează un semn astronomic al sosirii primăverii. **4p.**
3. Notează, pe foaia de concurs, litera în dreptul căreia este scrisă afirmația corectă, așa cum apare în textul dat. **4p.**
 - a) *Primăvara este unul din cele patru anotimpuri ale zonei tropicale.*
 - b) *Astfel, în emisfera nordică, echinocțiul de primăvară este datat astronomic în jurul datei de 21 mai.*
 - c) *În emisfera sudică, același echinocțiu este în data de 23 august.*
 - d) *Primăvara a însemnat dezghețul, topirea, trezirea la viață, reînnoirea și renașterea naturii.*
4. Explică, într-un singur enunț, semnificația secvenței: *Întotdeauna, primăvara și echivalentul său conceptual, filozofic sau ideatic, au însemnat dezghețul, topirea, trezirea la viață, reînnoirea și renașterea naturii, a vieții și a societății.* **4p.**
5. Prezintă, în 30 – 40 de cuvinte, rolul primăverii în viața oamenilor. **4p.**

Partea a III-a (50 de puncte)

1. Numește un element comun, de conținut, identificat în cele două texte. **5p.**
2. Scrie denumirea unui animal la care se face referire în primul fragment. **5p.**
3. Integrează într-un enunț un cuvânt existent în al doilea text, care denumește un fenomen meteo. **5p.**
4. Transcrie, din primul text, o secvență în care este descris liliacul. **5p.**
5. Exprimă-ți opinia, într-un text de 8 – 10 rânduri, despre schimbările pe care le aduce primăvara în natură. **10p.**
6. Prezintă, într-o compunere narativă, de 15– 20 de rânduri, o întâmplare imaginară, petrecută în curtea bunicilor. **10p.**

Notă!

În cazul ultimilor doi itemi, la evaluarea răspunsurilor, se vor avea în vedere:

- corectitudinea textului, succesiunea logică a ideilor; **2p.**
- respectarea părților unei compuneri; **2p.**
- proprietatea termenilor, bogăția și expresivitatea vocabularului; **2p.**
- ortografia; **2p.**
- punctuația. **2p.**

Timpul de lucru: 2 ore

Toate subiectele sunt obligatorii.

Se acordă 10 puncte din oficiu.